Romanoslavica vol. XLVI, nr. 3

ELEMENTELE FOLCLORICE DIN POEZIA LUI MATJA BEČKOVIĆ ÎNTRE RAȚIONAMENT POLITIC ŞI ASPIRAȚIE IDENTITARĂ

Armand GUȚĂ

Matija Bećković (Матија Бећковић) was born on November 29, 1939 in Senta, in the Serbian province of Vojvodina to Serbian parents from Montenegro. He graduated from the Valjevo Gymnasium in Valjevo in 1958. It was during his gymnasium years in Valjevo that he published his first poem, in the journal „Mlada Kultura". Furthermore, it was also in Valjevo that Bećković met Vera Pavladoljska, to whom the poem of the same name, published in 1960, was dedicated. This poem remains one of his most widely known and read poems. Bećković went on to Marry Pavladoljska, and he remained married to her until her death. Upon graduating from the Valjevo gymnasium, he entered the University of Belgrade and graduating with a degree in Yugoslav and world literature. He became a corresponding member of the Serbian Academy of Sciences and Arts in 1983, becoming a full member in 1991. He is one of the most prominent Serbian poets of the 20th century. Bećković is a close friend of Serbian Prime Minister Vojislav Koštunica, and an active supporter of his Democratic Party of Serbia. He lives in Belgrade since 1960. On the Montenegrin independence referendum, 2006, Bećković did not vote since he lives in Serbia. However, he, as the most prominent figure in the block against Montenegrin independence, gave passionate speeches against separation. A distinguishing feature of Bećković's poetry is its regionalism. Distinctly Montenegrin archaic dialect and phraseology permeate his work. This aspect of his work is most often lost when one reads it in translation. Even so, other features that distinguish Bećković's poetry in the cannon of South Slavic literature will not be lost on the foreign reader. Bećković's poetry often strikes the reader as profoundly rhetorical. By the same stroke, he avoids the danger of didacticism that often comes hand in hand with the resort to rhetoric. He does so by insisting on the entertaining aspect of his poetry, regardlessly of the subject matter, ranging from love, over politics, to theology. His poetic mains works are: *Vera Pavladoljska; Metak Lutalica; Tako je govorio Matija; Dr. Janez Paćuka; O međuvremenu; Če: Tragedija koja traje (Published in English as Che: Permanent Tragedy); Reče mi jedan čovek; Međa Vuka Manitoga; Lele i kuku; Dva sveta; Poeme; Služba Svetom Savi; O Njegošu; Kaža; Čiji si ti Mali?; Nadkokot; Služba; Sabrane pesme; Kosovo najskuplja srpska reč ; Ćeraćemo se još; Kad budem mlađi.*

Cuvinte cheie: identity, folklore, ethos, ethnos, emic, ethic, politics

BDD-A24193 © 2010 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:06:07 UTC)

Afirmarea crnogorcilor (muntenegrenilor) ca etnos în creuzetul balcanic s-a făcut destul de târziu, la începutul secolului al XIX-lea, deoarece până atunci ei erau subsumaţi în mod eronat culturii şi eposului sârb. Sentimentele şi particularităţile etnosului muntenegrean au evoluat concomitent cu apariţia şi dezvoltarea unei conştiinţe naţionale deosebite de cea sârbă. Primele şi cele mai cunoscute creaţii populare ale eposului muntenegrean au fost culese şi publicate de voievodului Njegoš I Petrović, sub numele de *Gorski Vijenac* (Coroana munţilor), în scopul de a ilustra enorma importanţa a eposului eroic pentru muntenegreni. La rândul său, Voievodul Sima Popovic descria curtea prinţului Nikola II Petrovic-Njegoš ca fiind „locul unde, la şedinţele tronului, se întreceau prin cântece toţi guslarii din ţară, şi unde cel mai adesea se cântau mai vechile şi mai noile bătălii [...], aşa că nu trecea nici o seară, fără să se amintească despre bătălia de la Kossovo, strigându-se sus şi tare *viu este viitorul sârbesc*"[1], trebuie însă menţionat faptul că există, în cadrul culegerii lui Njegoš I Petrović, numeroase poeme ce subliniază fără echivoc diferenţele etnoculturale dintre muntenegreni şi sârbi.

Această pseudoidentificare cu aspiraţiile şi conştiinţa etnică sârbă se făcea în contextul politic al sfârşitului de secol al XIX-lea, când Muntenegru, un stat mic şi cu o populaţie de numai 250.000 de locuitori, avea nevoie de ajutorul şi alianţa sârbă, întrucât politica şi aspiraţiile celor două state sud-slave independente de doar câteva decenii coincideau. În eposul eroic muntenegrean, precum şi în poemele de inspiraţie folclorico-istorică, cultului morţii şi al morţilor, în special, este omniprezent, în concordanţă cu etnopsihologia muntenegreană şi toate creaţiile epice muntenegrene au la bază ideea eroismului şi sacrificiului luptătorilor pentru libertate. Aceste teme au fost preluate şi folosite de către diferiţi poeţi şi după constituirea Regatului Sârbilor, Croaţilor şi Slovenilor, în decembrie 1918, dar şi după 1945, anul creării Iugoslaviei comunisto-titoiste, reluate apoi după 1991, în scopul decelării valorilor unui etnos diferit de cel sârb.

Printre poeţii de expresie sârbă care au folosit folclorul şi motivele folclorice ca sursă de inspiraţie s-a numărat şi Matja Bečković de origine muntenegreană născut la Senta, în Banatul Sârbesc, în anul 1939, este considerat cel mai proeminet poet al secolului al XX-lea. Bun prieten al premierului Vojslav Koštunica, membru al Academiei Sârbe de Ştiinţe din 1991, dar şi un activ susţinător activ al Partidului Democrat Sârb, el este, în acelaşi timp, un adversar declarat al separatismului muntenegrean. A ţinut nenumărate conferinţe pasionale împotriva separării şi, în 2006, nu a votat la referendumul care a rupt Uniunea Serbia-Muntenegru. Cunoscut mai ales ca poet de inspiraţie folclorică şi critic literar, el se distinge prin utilizarea regionalismelor în exprimare prin intermediul unui vechi dialect muntenegrean, dar şi printr-o frazeologie care pătrunde adânc opera sa. Chiar în traduceri caracteristicile stilului său

[1] Ljubomir Nenadovič, *O Crnogorcima*, VII, Belgrad, 1922, p. 44.

BDD-A24193 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:06:07 UTC)

se încadrează canonului sud-slav şi poate fi receptat la adevărata sa valoare de către cititori. Însă, prin traducerile făcute poeziior sale, se pierde adeseori esenţa ideilor sale. De cele mai multe ori poezia lui Bećković izbeşte prin retorica sa profundă, dar autorul evită pericolul didacticismului care, de cele mai multe ori, merge mână în mână cu retorica şi face acest lucru pentru că insistă pe latura comică a poeziei, preferând subiecte despre dragoste şi mai puţin, subiecte politice sau teologice.

Când abordează însă acest gen de subiecte istorice şi politice, devine dur şi ironic. O parte din aceste preluări, prelucrări şi adaptări ale motivelor epice clasice muntenegrene au fost folosite de el în critica aspră a degenărării etnosului, precum în poemele: *Kostici, Smrt Pera Pušeljna* (Moartea lui Pero Pušeljna), *Sahranja Krstine Gavrilove* (Înmormântarea lui Krstine Gavrilov). Poemul *Kostici*, cuvântul *kost, koste* (os, oase) ne duce cu gândul la moarte în sens biologic şi filosofic, în timp ce în primele două poeme descrie în mod explicit ritualurile cultului morţilor, performate în cadru obştesc, prin intermediul folclorului, în speţă a bocetelor. Mult mai interesantă este abordarea automulţumirii şi a autosuficienţei muntenegrene, plastic şi sarcastic înfăţişată de Bečković, care s-a inspirat din eposul eroic muntenegrean în poemul *Fali mi ce nešto* (Îmi lipseşte ceva), care este plin de ironii la adresa autoamăgirii muntenegrenilor de astăzi, incapabili să-şi regăsească vechile valori spirituale şi istorice:

> Nikad Ibro Iovana nije prošao kroz naše kuce/ Niciodată Ibro Iovan nu a trecut prin (pe la) casa noastră
> A da nikad nije rekao pomaga Bog ljudi,/ Şi niciodată nu l-a rugat pe Domnul să ne-a ajute
> Bazda ocaše reci: Dilija sokolo napoji mi konja,/ Fără să zică aceste cuvinte: Viteazule şoim adapă-mi calul
> Ti čes to najveštije.../ Tu eşti cel mai renumit..[1].

Mult mai relevante sunt versurile care prezintă înfumurarea şi orgoliul nemărginit muntenegrean exprimate tranşant fără menanjamente, chiar cinic, prin versurile:

> Naša e koža, no nin konj,/ A noastră e pielea, dar calul e al lor,
> Naša krmad, nijsu ko nina; no brzo ko pascad; vitka ko vuci,/ Pajiştea (Nutreţul) ca a noastră, nu e la nimeni; repede o pasc, apoi urlă ca lupi,

Acest tip de narcisism este specific muntenegrenilor şi reprezintă, credem, graniţa valorilor care ţin de proprietăţi: case, arme, cai, frumuseţe, putere, indicînd nevoia de comparaţie şi poate chiar sentimentul inferiorităţii, generat de zona restrânsă în care ei acţionează:

[1] Matja Bečković, *Dvije pijesme* u *Rece ce mi jedan čovek*, Belgrad, 1970, p. 40, 41.

BDD-A24193 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:06:07 UTC)

Zučkalo se jedno našu i jednoga nikoga,/ Se zvoneşte că, unul de-al nostru şi cu un nimeni s-au bătut,
Kod njih e jednog bez oka,/ La ei, a rămas unu făr-un ochi,
A kod nas dvojca.../ Şi la noi, fără amândoi...

Aceste expresii adesea folosite de bătrânii muntenegreni în scop ironic popular ilustrează foarte bine tiparul etnopsihologic regional, pentru că întâietatea la muntenegreni trebuie să fie arătată, să fie dovedită cu orice preț, chiar dacă rezultatele nu sunt în măsură să justifice sacrificiul. Narsicismul exacerbat este continuat prin intermediul analizei ironice asupra orgoliului nemăsurat al urmaşilor muntenegrenilor, ca în versurile:

Niko Mašu Tutovu nije nasadio i kosijer,/ Niciodată Mašu Tutov nu a sădit şi nu a secerat nimic,
O nijegov dan, osim moga pradjeda,/ De ziua lui, în afară de străbunicul meu
A pradjed mi se rodjo u istom dan,/ Şi străbunicul mi s-a născut în aceiaşi zi
Kad i sestric, Vojvode Mijaila/ Ca şi sora Voievodului Mijaila...
Kad nam je gorela kuca,/ Când ne-a ars casa,
Plamen su vijedli u Fundinu,/ Flăcările se vedeau din Fundina
A Fundina ima i u mapi,/ Iar Fundina este şi pe hartă[1].

Poetul Matja Bečković merge şi mai departe cu critica acidă prin intermediul poemelor *Unuk Alekse Marinkova place nad Crnom Goru* (Nepotul lui Alekse Marinkov deplânge Crna Gora) şi *Lelek i kuku* (Barza şi stânca), în care ironizează idealul obsesiv popular al mitului eroului martir, a urmelor acestor personaje şi valorilor morale, reprezentate prin modul specific de viață. Poetul se foloseşte de mitul homeric în reconstrucția imaginii poporului muntenegrean, folosind comparații, aluzii şi figuri de stil, în speranța redării strălucirii imaginii eroice de odinioară, dar imaginea contemporană este o palidă umbră a ceea ce a fost cândva Muntenegrul. Versurile următoare subliniază starea deplorabilă în care se afla țara şi națiunea după înglobarea ei în regatul Sârbilor, Croaților şi Slovenilor:

Kaka Crna Gora, kaki jadi,/ Cum e Muntenegru, ce sărăcie
Crna je Gora bila, pa je nema,/ Negru era muntele şi nu mai este
Crnogorsko ga bi, pa prodge,/ Muntenegru era, dar a trecut
Ko sve što prolazi/ Ca tot ceea ce trece;

Toate aceste versuri subliniază clar disoluția tribală muntenegreană şi dispariția etnosului în masa culturală iugoslavă. După opinia lui Bečković, Aleksa, nepotul vlădicăi Danilo Njegoš I (dacă i-a fost într-adevăr nepot), cu un realism rațional şi de

[1] Alexandar Draškovic, *Istorisko-socioloske predpostavke nastanka herojski duh*, Titograd, 1989, p. 485.

BDD-A24193 © 2010 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:06:07 UTC)

bun simţ constată decăderea valorilor muntenegrene. Nu se observă nicio disonanţă în poemul acestui nepot, Aleksa, care deplânge soara muntenegrenilor, aceasta fiind doar o părere personală despre vremurile apuse şi evoluţia rapidă a societăţii contemporane, care a eliminat complet toate valorile istorico-morale muntenegrene:

> Crnogorci sinovi gore/ Muntenegrenii fii munţilor:
> Njesu živeli, no se rađjali,/ N-au trăit, dar s-au născut,
> I to iz kamena,/ Şi chiar din piatră,
> A iz kamena se rađja,/ Şi din piatră se naşte
> Ono sto je trvde od njega,/ Ceea ce este mai tare decât ea,

Sătul de nedreptăţile vieţii şi de sărăcia care a îngenuncheat ţara, nepotul Aleksa din exil completează cu versurile:

> Dosta mi je bilo de se rode,/ Ne-am săturat să ne naştem
> A bogatu svijet nije,/ N-avem o lume bogată
> No oce i da zivi/ Nu vrem să şi trăim;
> A ko nema od šta de zivi,/ Când nu ai din ce să trăieşti
> Taj jedini zna šta je zivot/ Doar ei singuri ştiu ce e viaţa.

În continuare Aleksa, deplânge sfârşitul eroismului muntenegrean prin versurile:

> Šta je Crna Gora bez same sebe, / Ce ar fi Muntenegru, fără el însuşi,
> Bez bitaka nema ni junaka,/ Fără bătălii nu sunt nici eroi,
> Bez junaka nema ni pjiesma,/ Fără eroi, nu sunt nici cântece,
> Nit slobode ima bez dušmana./ Nici libertate fără duşmani.
> Nema lepše smrti no u boju,/ Nu există moarte mai frumoasă decât cea în luptă,
> Nema Crna Gore bez Turaka./ Nu există Muntenegru fără turci,[1].

Dispariţia valorilor morale şi militare, a esenţei vitejiei muntenegrene îl fac pe poet să declare laconic prin vocea nepotului Aleksa, subliniind încă odată adevărul că a trecut vremea eroilor şi că tot ce avea cândva valoare militară şi morală se află în morminte. Versurile dure ne conduc spre construirea unor concluzii fără echivoc:

> Samo smo u smrti bili pravi,/ Doar în moarte am fost adevăraţi,
> A u svemu drugome nevijesti./ Şi în celelalte, mizerabili (inconştienţi).
> Grobovi, su crnogorske kuce,/ Mormintele sunt casele muntenegrenilor,
> Sve je vise porijeklom crnogoraca,/ Totul e mai mult ca niciodată de origine muntenegreană
> Onjeg što vele: moj je djed došao iz Crngore,/ Ceea ce contează: bunicul meu a venit din Muntenegru
> No, to njesu crnogorci,/ Ei nu sunt muntenegreni

[1] *Op.cit*., p. 486, 487.

BDD-A24193 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:06:07 UTC)

To što skitice po svijetu,/ Sunt vagabonzi prin lume
Što medju lupezima i trgovcima,/ Care stau printre hoți şi negustori
Pominiju ime crnogorski,/ Amintesc prin nume de muntenegreni
Kunu se da su crnogorci,/ Jură că sunt muntenegreni
A nikom im ne veruje./ Dar nimeni nu-i crede[1].

Paradoxul devine complet prin intermediul limbajului şi al comportamentelor violente care oferă un alibi muntenegrenilor şi trecutului lor glorios, deşi este evident că aceste două lucruri sunt de ireconciliat după 1918. Bečković, preluând şi exploatând filonul folcloric din numeroasele teme clasice din eposul muntenegrean, ne oferă o frescă vie a etnopsihologiei populare, deplângând în acest mod asimilarea morală şi etnică.

Poetul este conştient de faptul că astăzi nu mai poate fi vorba de păstrarea vechii identități, deoarece toate calitățile şi valorile clasice specifice eroilor muntenegreni au dispărut odată cu ultima dinastie. În poemul *Lelek mene* (Vai mie), Bečkovic, vorbeşte despre muntenegreanul care nu seamănă cu nimic, cu excepția lui însuşi, şi de aceea comportamentul său nu seamănă cu al niciunui slav (poate cu excepția sârbilor), în privința creațiilor şi purtătorilor valorilor etnospirituale:

Umrla je stara Crna Gora,/ A murit vechiul Muntenegru,
I bez nije se muce crnogorci,/ Şi fără el, se chinuie muntengrenii
Pomrjece no ce prije toga,/ Vor fi murit pe rând, înainte ei
Sebe i niju mrtvu obrukati./ Pe sine şi în el moartea se prăvăleşte.
Rodio se zadni crnogorac,/ S-a născut ultimul muntenegrean,
S dva imena, a sad bez imena,/ Cu două nume, dar acum fără nume,
Malog rasta od straha napredan,/ Puțin crescut din teamă de progres,
Brije brke i ide u civilu,/ Îşi bărbiereşte mustățile şi merge în civil,
Naijsrećni kad mu neko kažu:/ E cel mai fericit când cineva îi zice:
– Ko bi rekao da je crnogorac/ Cine ar fi zis că-i muntengrean;
Svakog možes voditi doktoru.../ Poți să-i duci la psihiatru...[2].

Poetul exprimă plastic drama pierderii identității etnoculturale muntenegrene în uniunea numită, generic Iugoslavija, unde nimeni nu ştie ce este cu certitudine, reluând trei versuri mai jos imaginea palidă a muntenegreanilor de astăzi, urmaşii (nepoții) nedemni al eroilor războinici, faimoşii haiduci tăietori de capete de turci, care nu lăsau din mână sabia, pistolul şi pumnalul atâta timp cât timp erau în viață. Poemul se încheie printr-o prezentare caricaturală dusă spre grotesc a tipului etnopsihologic actual muntenegrean:

[1] *Ibidem,* p. 488.
[2] *Ibidem*, p. 489.

BDD-A24193 © 2010 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:06:07 UTC)

Da nas ne bi, svijet ne bi znao/ De n-am fi fost noi, lumea n-ar fi ştiut
Da postoje gordi konobari,/ Că există chelneri mândri,
Podvornici s haiduškim brcima,/ Uşieri cu mustăţi haiduceşti,
Prodajnici s crnom mrscu oci,/ Vânzători cu ochi negri duşmănoşi
Prevjierice s koretnim kapama,/ Escroci ce poartă bonetă,
Prelivode s dignutim glavama,/ Şoferi cu capul ridicat,
Podrebnice zasavardacene,/ Colaboratori supuşi
Ponosnici postelioizdavci, [...]/ Mândri schimbători de lenjerie,
Izdajnici u narodnoj nosne[...]/ Trădători în costume populare,
Molecite se Bogu dvolicite,/ Rugându-se făţarnici la Dumnezeu,
Lelekuci nešto sicariti/ Tânguindu-se înnebuniţi[1].

Versurile lui Matja Beckovic exprimă tranşant asimilarea unui popor de către malaxorului etnopolitic iugoslav, însă ceea ce oferă poetul prin intermediul creaţiilor sale este doar tristeţea asimilării şi aculturaţiei şi pe care, prin intermediul şarmului său nepieritor în receptarea realităţii şi adeseori printr-o intonaţie ironică, ştie cum să transforme cele mai dure critici exprimate printr-un sarcasm ucigător, în satiră. Uneori prezenţa satirei în poemele sale dispare la fel de brusc cum apare, funcţia preponderentă a comicului care ne face să râdem, fiind totuşi de neînlocuit, deoarece, printre criticile dure ale poetului, observăm un umor fin, disimulat însă prin intermediul apostrofărilor adresate celor care doresc să critice anormalul. Categoria morală şi socială a răvrătitului este perfect redată în poemele: *Ono, Psoglav, Tankodušići, Ne znam ti nig*. Calificativul de inadaptat (răzvrătit) este complet înfăţişat, cu întreaga sa aromă, apartenenţă şi credinţă printr-o critică nimicitoare, la foc automat, care vorbeşte despre acele *bande de laşi*. Unul dintre poemele care ne oferă aceaste imagini este intitulat *Lako je drugijema* (Uşor le este altora), şi se ştie foarte bine, despre cine este vorba, inadaptaţii sunt neoameni ei alcătuiesc categoria celorlalţi:

Bez imena, bez obraz, bez pameti,/ Fără nume, fără onoare, fără memorie
Prazne glave, u praznove domu,/ Capete goale, în case goale,
Ne vice jednom drugome, i pomaga Bog,/ Nu-şi strigă unul altuia să te ajute Dumnezeu,
A naša se i goveda bečnu,/ A noastră-i bovină privire,
S toliko pameti, koliko oni imaju,/ Cu atâtea amintiri câte au ei
Ne moje se biti ni nespretan,/ Nu poate să fie neîndemânatic
Na nig, ni pasce ni laje,/ La ei nici nu zvonesc, nici nu bârfesc
Ako mig ne mršneš, znaju da ig niesu primijetio/ Dacă o clipă nu-i urăşti, ştiu că nu-i accepţi[2].

Discriminarea cetăţenilor iugoslavi creşte odată cu nemulţumirile celor care alcătuit Iugoslavia, amplificând astfel negativismul înfăţişat prin intermediul caracte-

[1] *Op.cit.*, p. 490, 491.
[2] I*bidem*, p. 492.

BDD-A24193 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:06:07 UTC)

rului celor etichetaţi, ca fiind inadaptaţi, făcându-i pe muntenegreni să se simtă vizaţi. Principala caracteristică a creaţiei poetice a lui Bečković, adică stilul şi critica acidă a versurilor sale crează o atmosferă înflăcărată şi explozivă specifică jocurilor de artificii şi credem că nu e necesar nici un comentariu în acest sens. Fiecare vers în parte oferă în sine adâncimi nebănuite, care sunt ramificate şi răspândite în chiar însăşi esenţa creaţiei, oferindu-ne posibilităţi nesperate de asocieri, aşa că putem fi uşor păcăliţi de neobişnuita construcţie poetică pluridimensională a autorului. La sfârşit credem că este necesar să arătăm că morala devenită normă obligatorie pentru fiecare cetăţean, cu prioritate pentru muntenegreni, oameni de o corectitudine şi demnitate deosebită, dar care însă trebuie să înveţe cum să se distanţeze de critica şi oprobiul celorlalţi. Din păcate aceştia nu sunt puţini şi, într-un mod nedrept şi imoral, murdăresc imaginea pe care muntenegrenii au avut-o în mentalitatea europeană, ca un popor răzleţit printre stâncile Alpilor Dinarici şi la intresecţia a două marii imperii, în permanent pericol de extincţie, dar care s-au opus naturii şi istoriei. Tolerarea acestor excese nu mai este de admis, deoarece se ştie foarte bine că nu toţi oamenii au capacitatea intelectuală de a înţelege afinitatea şi unicitatea conştiinţei de creaţie, aceeaşi experienţă şi valoare a talentului. De aceea credem că în angajamentul intelectual al unui poet doar conştiinţa etnică îl poate ajuta cu adevărat în vederea susţinerii raţionale şi sistematice a conceptelor necesare procesului de creaţie, oferindu-i în acelaşi timp posibilitatea exprimării tranşante şi de perspectivă. Bečković s-a achitat într-un mod strălucit de sarcina asumată, arătându-ne că se poate, dar şi cum trebuie refăcut în spirit poetic adevărul. Pentru că poezia nu este accesibilă tuturor creatorilor şi doar dacă acest spirit este suficient de puternic şi inspirator, atunci, oricine poate scoate din el suficientă morală. Bečković nu a fost niciodată un admirator al iugoslavismului, nici naţionalist, fiind în schimb prosârb, poate şi pentru că a înţeles că extremele se anihilează reciproc. Ştia foarte bine caracteristicile politici interne titoiste care se puteau defini prin sintagma *o Serbie slabă şi o Iugoslavie puternică* şi că o rezistenţă inteligentă este de preferat unei disidenţe zgomotoase. Conştientiza foarte bine şi importanţa mizei politico-diplomatice a Uniuni Serbia-Muntenegru, în contextul evoluţiei evenimentelor politico-militare şi diplomatice de după destrămarea Iugoslaviei. Trăind din 1960, la Belgrad şi beneficind între timp, datorită talentului său unic de cele mai înalte distincţii academice sârbeşti şi internaţionale, Bečković, ca om politic, a adoptat o poziţie prosârbă, în opoziţie cu originea sa muntenegreană. Compromisul literar a făcut din opera lui Bečković o tribună activă a etnosului muntenegrean, întrucât, tocmai reacţiile apărute la stilul său acid l-au ajutat să-şi continue netulburat ţelurile care vizau renaşterea spiritului combativ sud-slav în context literar. Etnosul ca argument suprem şi etosul ca argument cultural sunt omniprezente în poemele sale, însă modul operării poetului cu aceste două concepte suscită unele întrebări. Credem că poetul nu a dorit să minimalizeze importanţa unui concept în favoarea celuilalt sau că a dorit din considerente politice să-şi nege propria origine, credem doar că el a încercat să facă un compromis etnopolitic, disimulat prin intermediul creaţiei sale poetice. În poemele sale

BDD-A24193 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:06:07 UTC)

face din perspectiva eticului o analiză emică a eposului muntenegrean, dar, de fapt, categoriile etice ale poetului sunt categoriile emice ale culturii căreia el îi aparține.

Bibliografie:

Bećković, Matija, *Izabrane Pesme i Poeme*, Belgrad, Bigz, 1990

Draškovic, Alexandar, *Istorisko-socioloske predpostavke nastanka herojski duh*, Titograd, 1989

Nenadovič, Ljubomir, *O Crnogorcima*, VII, Belgrad , 1922

Petković, Novica, *Twentieth century literature*, *Essays on Modern Serbian Bards,* Ralph Bogert, Toronto, University of Toronto Press, 2006

BDD-A24193 © 2010 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:06:07 UTC)